

Maciej Borski

Wstęp

Roczniki Administracji i Prawa 15/1, 13-15

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wstęp

Egzemplarz Roczników Administracji i Prawa, który trzymacie Państwo w rękach, jest niewątpliwie wyjątkowy. Oto bowiem po piętnastu latach corocznego ukazywania się czasopisma staje się ono półrocznikiem. Od tego momentu Redakcja będzie starała się dostarczać Państwu opracowania poświęcone szeroko rozumianej tematyce prawnej i administracyjnej nie raz, jak do tej pory, ale dwa razy w roku. W tym miejscu zasadna wydaje się refleksja poświęcona tytułowi czasopisma. Biorąc pod uwagę fakt, że Roczniki w okresie swojego funkcjonowania stały się tytułem rozpoznawalnym, nie chciałbym dokonywać jego zmiany. Utrzymanie dotychczasowej nazwy wydaje się tym bardziej uzasadnione, że tytułowe Roczniki funkcjonują w liczbie mnogiej, zatem mogą obejmować więcej niż jeden tylko zeszyt.

Wydaje się, że Roczniki są już czasopismem coraz bardziej rozpoznawalnym nie tylko w skali regionu, ale także całego kraju. Widać to wyraźnie po liczbie zainteresowanych publikacją autorów. Już dawno przestały być wyłącznie forum prezentacji wyników badań prowadzonych przez pracowników Instytutu Administracji i Prawa Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu, stając się publikatorem, w którym teksty zamieszczają autorzy z licznych ośrodków naukowych z całego kraju. Rośnie dzięki temu prestiż czasopisma, co Redakcja przyjmuje z ogromnym zadowoleniem. Mam nadzieję, że podejmowane działania związane z umiędzynarodowieniem czasopisma, m.in. poprzez jego indeksację w uznanych międzynarodowych bazach czasopism, przyczynią się do dalszego umacniania pozycji Roczników Administracji i Prawa.

Bieżący numer Roczników jest niewątpliwie bardzo bogaty treściowo. Obejmuje on trzy działy tematyczne: artykuły; sprawozdania; recenzje. Tradycyjnie dominującym elementem są artykuły. Znalazły się tutaj opracowania poświęcone tematyce prawnokonstytucyjnej, w tym bardzo ciekawe teksty dotyczące godności i prywatności osoby w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz konstytucyjności art. XII § 1 przepisów wprowadzających kodeks pracy. W drugim z przytaczanych artykułów autor zwraca uwagę, że omawiany przepis sformułowany jest niejasno oraz nieprecyzyjnie, nie wskazując, z jakiego powodu oraz jakimi zasadami gmina ma się kierować, dokonując określenia dni i godzin otwierania oraz zamykania placówek handlowych. Stawia w związku z tym odważną tezę, że wątpliwości natury legislacyjnej, ale także nieprzystawalność do współczesnego systemu społeczno-gospodarczego powinny być powodem do wyeliminowania go z obrotu prawnego.

Omawiana część obejmuje także problematykę prawnohistoryczną, reprezentowaną przez bardzo ciekawe opracowanie poświęcone przestrzennemu zastosowaniu obyczajowego prawa religijnego na przykładzie cmentarza żydowskiego. Autor zwraca w nim uwagę, że w ciągu wieków wykształciło się wiele obyczajów i regulacji prawnych związanych z pochówkami. Podkreśla, że rozplanowanie tradycyjnego cmentarza żydowskiego nawiązuje do obyczajowości religijnej. Na takim cmentarzu zachowany jest m.in. podział

na kwatery lub rzędy grobów męskich i żeńskich. Zauważa przy tym, że na przestrzeni wieków szczegółowo określano odległości pomiędzy poszczególnymi grobami.

Nie sposób nie odnotować także artykułów poświęconych problematyce funkcjonowania administracji publicznej, z ciekawym opracowaniem poświęconym zasadzie „wszystko, co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone” – w świetle klauzuli dobrych obyczajów i wymogu staranności zawodowej. Autorka jego przedmiotem uczyniła spojrzenie na proklamowaną w projektowanej ustawie prawo o działalności gospodarczej zasadę wolności gospodarczej przez pryzmat klauzuli dobrych obyczajów i wymogu staranności zawodowej, występujących w charakterze klauzul generalnych w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz w ustawie o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Tekst ten stanowi próbę odpowiedzi na pytanie o wzajemną relację proponowanych zasad i konsekwencje projektowanej regulacji dla praktyki gospodarczej, w tym – potrzeby przejrzystości i jednoznaczności prawa oraz skuteczności ochrony „słusznym interesów innych przedsiębiorców i konsumentów”.

Bieżący numer Roczników podejmuje także problematykę prawnokarną. Godne polecenia jest niewątpliwie opracowanie dotyczące praktycznego wymiaru strony podmiotowej jako znamienia czynu zabronionego z art. 284 k.k. w świetle orzecznictwa sądowego. Przedmiotem artykułu jest analiza orzeczeń najwyższej instancji sądowej oraz sądów apelacyjnych na przestrzeni lat 1996–2015, uzupełniona o stanowisko doktryny w zakresie reprezentowanych poglądów dotyczących dekodowania znamienia strony podmiotowej czynu zabronionego z art. 284 k.k. w zachowaniu sprawcy występku przywłaszczenia. Autor dokonuje syntezy omawianych orzeczeń sądowych, podejmując próbę stworzenia enumeratywnego katalogu zachowań wskazujących na zamiar przywłaszczenia, jednocześnie poddając pod rozważenie pojawiające się w praktyce stosowania prawa wątpliwości związane z jego subsumpcją na kanwie niejednolitej wykładni reprezentowanej w orzeczeniach sądowych.

Nie można nie wspomnieć w tym miejscu także o problematyce prawa prywatnego reprezentowanej przez arcyciekawy artykuł dotyczący nowych funkcji Agencji Nieruchomości Rolnych w świetle ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o kształtowaniu ustroju rolnego. Autorka, dokonując omówienia poszczególnych regulacji tytułowej ustawy, zwraca uwagę, że podstawową funkcją Agencji jest kontrolowanie obrotu nieruchomościami rolnymi w drodze instrumentów przewidzianych nowymi przepisami ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. Zwraca przy tym uwagę, że owo kontrolowanie obrotu jest nacechowane wysokim poziomem restrykcji, co wraz ze związanymi z tym ograniczeniami obrotu może doprowadzić do pojawienia się nieformalnego obrotu nieruchomościami rolnymi i związanymi z tym negatywnymi konsekwencjami. Przede wszystkim jednak niepokojące jest wyposażenie Agencji w zadania i funkcje, które *de facto* ograniczają właściciela w wykonywaniu prawa własności i tym samym pozostają wątpliwe pod względem zgodności z Konstytucją i prawem unijnym.

W bieżącym numerze Roczników nie mogło także zabraknąć prawa pracy. Czytelnik znajdzie tutaj m.in. bardzo ciekawy tekst poświęcony naruszeniu uprawnień rady

pracowników w przypadku planowanego przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę. Autorka, dokonując analizy kilku przypadków, kiedy pracodawca może narazić się na odpowiedzialność wykroczeniową w sytuacji, gdy planuje przejście zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i nie wypełni obowiązków względem rady pracowników wynikających z ustawy z dnia 7 kwietnia 2006 roku o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji, zwraca uwagę, że ustalenie treści znamion takiego wykroczenia nastęrczać może wiele trudności z powodu ich ogólności, a niekiedy nawet ich pokrywania się.

W imieniu Redakcji pragnę bardzo serdecznie podziękować recenzentom: prof. dr. hab. Leszkowi Mitrusowi (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr. hab. Józefowi Ciągwie (Uniwersytet Śląski), prof. dr. hab. Jerzemu Paśnikowi (Akademia Humanistyczna im. A. Gieysztora w Pułtusku) oraz prof. dr. hab. Dariuszowi Szostkowi (Uniwersytet Opolski) za podjęcie się trudu recenzji oraz za szczegółowe uwagi merytoryczne, które w istotny sposób wpłynęły na kształt artykułów prezentowanych w Rocznikach.

Biorąc pod uwagę bardzo szeroki wachlarz tematyczny Roczników, mam nadzieję, że publikacja ta spotka się z życzliwym zainteresowaniem różnych grup czytelników, począwszy od studentów prawa czy administracji, poprzez osoby zawodowo zajmujące się omawianą tematyką, aż po doktorantów i pracowników naukowych, którzy w swojej pracy podejmują problematykę z obszaru dwóch głównych dyscyplin naukowych: prawa i administracji.

Maciej Borski